

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
T.a.v. drs. R.W. Knops
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 14 augustus 2018

Onderwerp: Internetconsultatie Wet elektronische publicatie algemene bekendmakingen en mededelingen

Geachte heer Knops,

Met belangstelling heeft NDP Nieuwsmedia, de brancheorganisatie voor nieuwsbedrijven, kennisgenomen van de internetconsultatie Wet elektronische publicatie algemene bekendmakingen en mededelingen. NDP Nieuwsmedia draagt de kracht en maatschappelijke functie van nieuwsmedia uit en behartigt de zakelijke en journalistieke belangen van de aangesloten lidbedrijven.

In het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst is afgesproken dat overheidscommunicatie die nu nog fysiek plaatsvindt, in de toekomst ook digitaal moet kunnen plaatsvinden. Voor veel algemene bekendmakingen is publicatie in dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen, al dan niet in combinatie met terinzagelegging in een overheidsgebouw, momenteel de voorgeschreven weg. Door het plaatsen van honderdduizenden publicaties per jaar in een groot aantal verschillende media stimuleren overheden lokale en regionale journalistiek. Met het onderhavige wetsontwerp vervalt de verplichting om algemene bekendmakingen en mededelingen te publiceren in dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen.

Lokale en regionale nieuwsmedia vervullen belangrijke maatschappelijke functies

Dag-, nieuws-, en huis-aan-huisbladen geven een getrouw beeld van de diverse sociale, culturele, politieke en economische activiteiten die zich op lokaal en regionaal niveau voordoen. Informatie van gemeentelijke besturen in huis-aan-huisbladen maakt hier vanzelfsprekend onderdeel van uit. Journalistieke media zijn niet alleen onmisbaar voor de lokale democratie, ze vormen ook een platform voor opinie en discussie. Veel informatie over de directe omgeving wordt verspreid via nieuwsmedia. Lokale en regionale media dragen bij aan de betrokkenheid van burgers bij hun omgeving en de samenhang in de gemeenschap. In het regeerakkoord erkent de regering het belang van onafhankelijke lokale en regionale journalistiek.

Met een bereik van 8,2 miljoen lezers (62%) per week zijn huis-aan-huisbladen uiterst relevant. Maar liefst 11,9 miljoen mensen (89%) geven aan weleens een huis-aan-huisblad te lezen. Het gemiddelde bereik stijgt met de leeftijd en is buiten de grote steden het hoogst. In totaal geeft 55% van de bevolking aan dat gemeentelijk nieuws en aankondigingen voor hen een belangrijke

reden is om huis-aan-huisbladen te lezen.¹ Een ander onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken, bevestigt dat velen hun informatie over lokale politiek, en dus ook het gemeentebestuur, halen uit hun huis-aan-huisblad.²

Wetsontwerp gevaar voor relevantie lokale en regionale media

In het onderhavige wetsontwerp schrijft u dat decentrale overheden naar verwachting de gedrukte publicaties op termijn geheel zullen beëindigen (p. 38). Hiermee zou een besparing van 24 miljoen euro zijn gemoeid (p. 39). Hoewel NDP Nieuwsmedia de achterliggende wens tot kostenbesparing begrijpt, is het wrang te constateren dat deze besparing juist zou plaatsvinden op een moment dat er in Den Haag en in gemeenten wordt gezocht naar manieren om lokale en regionale media te ondersteunen.

Als algemene bekendmakingen en mededelingen van decentrale overheden in de toekomst alleen nog digitaal worden gepubliceerd, zal dat zijn weerslag hebben op de vitaliteit van lokale en regionale media. De dalende advertentie-inkomsten gaan direct ten koste van het beschikbare budget en de waarde die lokale en regionale journalisten toevoegen aan de samenleving. De lidbedrijven van NDP Nieuwsmedia merken op dat veel ondernemers in huis-aan-huisbladen adverteren vanwege de aanwezigheid van gemeentepagina's. Het schrappen van deze pagina's zal dan ook tot een verlies van andere adverteerders leiden. Dit brengt het verlies van relevantie en maatschappelijke waarde van lokale en regionale nieuwsmedia in een stroomversnelling.

Wetsontwerp leidt tot minder geïnformeerde bevolking

In de voorgestelde systematiek wordt de verplichting om algemene bekendmakingen en mededelingen te publiceren in dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen vervangen door een gestandaardiseerde elektronische publicatie van alle bekendmakingen en mededelingen op één website (overheid.nl). Ook wordt voorzien in een service waarbij burgers per e-mail worden geattendeerd op bekendmakingen en kennisgevingen die voor hen van belang zijn, bijvoorbeeld omdat deze betrekkingen hebben op hun directe woonomgeving (p. 16).

U stelt dat veel burgers niet de moeite zullen nemen om periodiek de officiële publicatiebladen op internet door te nemen of daarin op zoek te gaan naar voor hen relevante informatie (p. 30). Een attenderingsservice zal helpen om hen te bereiken. Onderzoek van bureau SIRA Consulting laat zien dat de helft van de ondervraagden aangeeft 'waarschijnlijk gebruik te willen gaan maken van een attenderingsservice als alle openbare kennisgevingen elektronisch worden gedaan' (p. 31).

Het ligt voor de hand om de berichtenbox van MijnOverheid te gebruiken voor de verspreiding van algemene kennisgevingen van de overheid (p. 31). Het is de overheid niet bekend of berichten uit de berichtenbox van MijnOverheid zijn geopend.³ Het is op zijn minst twijfelachtig

¹ [NOM HAH-kranten Monitor, november 2016](#), zie bijlage 1 voor de pagina's 8, 13, 15, 33 en 37.

² T. van der Meer, H. van der Kolk e.a., namens de Stichting KiezersOnderzoek Nederland (SKON), [Democratie dichterbij: Lokaal Kiezersonderzoek 2016](#), pp. 5, 25-26.

³ Gewijzigde motie Omtzigt/Middendorp over de Berichtenbox van de Belastingdienst (ter vervanging van 26643-515), [Kamerstuk 26 643, nr. 524](#).

of abonnees van de attenderingsservice overheidsberichten zullen openen. In uw reactie op de gewijzigde motie Omtzigt/Middendorp schrijft u dat u inzet op het rapporteren over percentages geopende berichten, met de tijdsintervallen van 3 en 6 weken. Om te stimuleren dat ontvangen berichten tijdig worden gelezen, wijst u op herhaalnotificaties, de Berichtenbox app van MijnOverheid die deze zomer beschikbaar komt en harmonisatie in gebruik van de berichtenbox.⁴

Via huis-aan-huisbladen belanden gemeentelijke nieuwsberichten en attenderingen wekelijks gratis bij iedereen op de mat. 62% van de bevolking leest de huis-aan-huisbladen wekelijks. Zelfs als de door SIRA Consulting geschetste meest rooskleurige verwachtingen worden behaald én alle berichten in MijnOverheid tijdig worden geopend, is het bereik van de attenderingsservice significant kleiner dan het bereik van huis-aan-huisbladen. Onder de nieuwe regels zullen vooral burgers in de regio en ouderen, de doelgroepen die het meest worden bereikt via huis-aan-huisbladen, minder goed worden geïnformeerd.

Conclusie

NDP Nieuwsmedia is van mening dat de negatieve impact op de journalistiek en de democratie onvoldoende is meegewogen bij de totstandkoming van het wetsontwerp. Om hun belangrijke maatschappelijke functie te blijven vervullen, is het noodzakelijk dat lokale en regionale media voldoende kunnen blijven investeren in personele, financiële en technische middelen.

Het wetsontwerp leidt tot een minder goed geïnformeerde bevolking. Huis-aan-huisbladen zijn uiterst relevant terwijl het onzeker is of men berichten in MijnOverheid zal ontvangen en openen. Het is niet aannemelijk dat de burger onder de voorgenomen regels nog steeds effectief wordt geïnformeerd.

NDP Nieuwsmedia roept u op het wetsontwerp te heroverwegen. Uiteraard zijn wij van harte bereid tot een nadere toelichting op deze consultatiebijdrage.

Met vriendelijke groet,

Tom Nauta
directeur

⁴ Verzamelbrief moties en toezeggingen basisinfrastructuur Digitale Overheid, [Kamerstuk 26 643, nr. 552](#).

Interesse in 'lokaal' gaat samen met intensief gebruik

nom nationaal
onderzoek
multimedia

59% van de bevolking heeft interesse in lokale onderwerpen,

70% daarvan gebruikt HAH-krant als informatie-bron

70% let op aanbieding van winkeliers in HAH-kranten

HAH-kranten zijn een massamedium: **11,9 mln mensen (89%)** lezen **weleens** een huis-aan-huiskrant

8,3 miljoen Nederlanders* (62%) lezen **wekelijks** een HAH-krant (ook mensen met nee/nee-sticker)

85% van de lezers leest HAH-kranten uitsluitend op papier
15% (ook) digitaal

56% van de lezers leest ieder nummer of bijna ieder nummer

Meerderheid leest de HAH-krant op de dag van ontvangst en in een keer uit

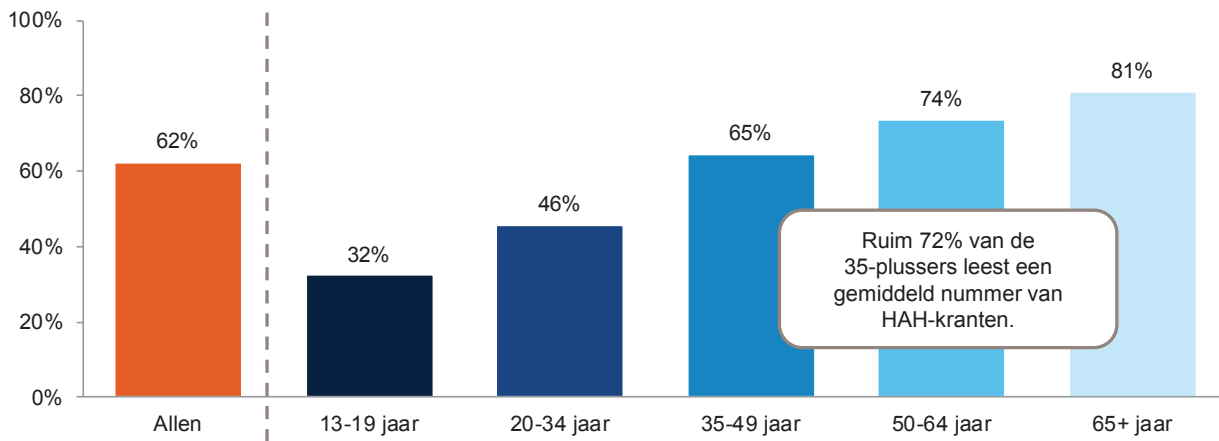
HAH-kranten worden intensief gelezen: **63%** van de lezers leest driekwart of meer van een nummer

Hoge lezer-blad binding: **53%** zou de HAH-krant (heel erg) missen

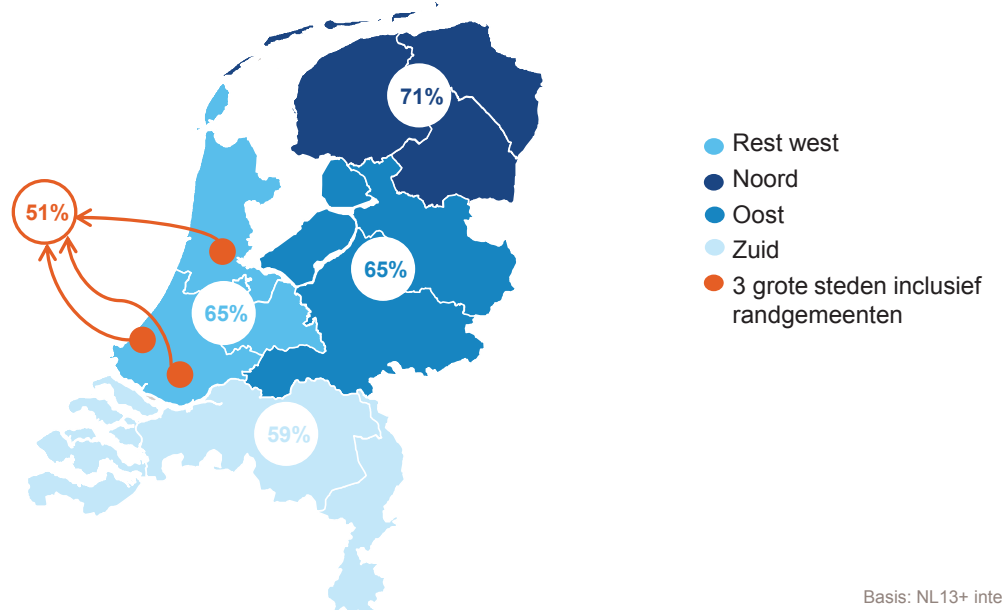
Het lezen van HAH-kranen stijgt met de leeftijd

Gemiddeld bereik

Hoogste bereik in het noorden

Gemiddeld bereik (Nielsen regio)

Men leest omdat men over lokale onderwerpen geïnformeerd wil zijn

Redenen lezen/inzien HAH-kranten

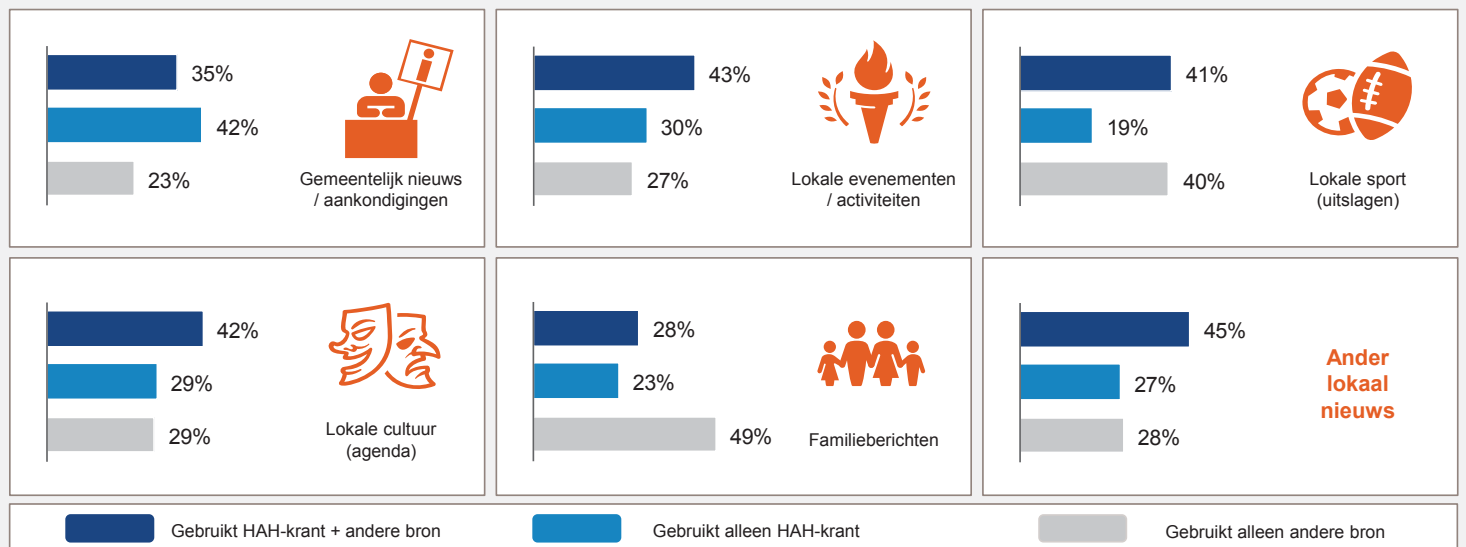

A9. Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om huis-aan-huisbladen te lezen of in te zien?
© GfK 2016 | NOM HAH-kranten Monitor | November 2016

Basis: Leest weleens een HAH-krant
33

Voor lokaal nieuws worden vooral HAH-kranten geraadpleegd, al dan niet samen met andere bronnen

Informatiebron LOKAAL nieuws

C1. In welke van de hier onderstaande onderwerpen bent u geïnteresseerd?
 Wilt u aangeven welke informatiebronnen u gebruikt om van dat onderwerp op de hoogte te blijven (dagblad/krant, huis-aan-huisblad, tijdschrift, radio, tv, internet, anders)?

Basis: Geïnteresseerd in lokaal nieuws